

Buletin informativ

MOLDOVA SECURITY CONFERENCE

ediția a 2-a

SCOPURI STABILITE

**CONSOLIDAREA
CAPACITĂȚILOR DE ANALIZĂ
STRATEGICĂ**

**INIȚIEREA UNOR RAPOARTE DE
SCHIMB DE EXPERIENȚĂ**

**CONSOLIDAREA COOPERĂRII
CU STRUCTURILE ANALOGICE**

**INIȚIEREA UNOR CAMPANII DE
COMBATERE A DEZINFORMĂRII**

**MONITORIZAREA CONTINUĂ A
MESAJELOR ANTI-
GUVERNAMENTALE
DISEMINATE**

**CONSOLIDAREA
CAPACITĂȚILOR DE
INTEROPERABILITATE**

Manifestări și amenințări ale războiului hibrid

Pe 12 iunie curent, la Chișinău, s-a desfășurat cea de-a doua ediție a Moldova Security Conference, cu genericul „Manifestări și amenințări ale războiului hibrid”. Peste 50 de reprezentanți ai instituțiilor cu competențe în protejarea valorilor democratice, specialiști în securitate din Republica Moldova, România și alte state UE, reprezentanți ai misiunilor diplomatice, ai societății civile și mass-media s-au întrunit pentru a analiza mediul de securitate din regiunea europeană, prin prisma manifestărilor războiului hibrid dus de Federația Rusă împotriva țărilor europene.

Pentru Republica Moldova, anul 2022 a fost anul celor mai mari provocări la adresa securității naționale, fapt condiționat și dependent de aspectul destabilizării sistemului de securitate regional și mondial. Multitudinea de crize cu care s-a confruntat Republica Moldova a fost în tandem cu amenințările hibride, care s-au intensificat odată cu declanșarea războiului din Ucraina. Acestea s-au caracterizat printr-un șir de acțiuni directe și indirecte la adresa securității naționale.

GEORGE SCUTARU, NEW STRATEGY CENTER, RO

Metoda abordării integrate a amenințărilor

Nicoleta Pauliuc, senator și președinte al Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională din Parlamentul României, a menționat că „obiectivul principal al războiului hibrid este de a genera îndoieli în societățile democratice, de a le obosi mental, pentru ca într-un final, să slăbească sprijinul acordat regimurilor legitime și foarte curajoase de la Chișinău și Kiev”. În aceste condiții, este important de a dezvolta o strategie coerentă, precum și mecanisme exacte pentru a stăvili propaganda anti-NATO și anti-UE. În condițiile dezvoltării exponențiale a tehnologiei și multiplicării canalelor de comunicare, expunerea la propagandă și dezinformare este din ce în ce mai prezentă. Nici un stat nu este ferit de acest fenomen, dar prin strategii de comunicare abil construite, acesta poate fi contracarat și efectele mult diminuate.

În speță, o abordare integrată a amenințărilor este identificată drept unica metodă de a face față acestui război hibrid ce aduce crize multiple și suprapuse. “Republica Moldova a fost folosită de către Moscova drept laborator de testare și cercetare a mașinăriei războiului informațional și psihologic” a declarat Ana Revenco, ministru al afacerilor interne al Republicii Moldova, totodată catalogând reziliența socială drept unul dintre pilonii de rezistență la amenințări și atacuri. Complementar, colaborarea intersectorială, atât pe verticală cât și pe orizontală, dintre toate subdiviziunile din cadrul Ministerului Afacerilor Interne cu partenerii din sectorul apărării și securității naționale, au consolidat capacitatea de reacție timpurie la orice provocare care ar fi putut induce un nivel grav de instabilitate.

“Dacă în Ucraina avem un război convențional, cinetic, atunci împotriva Republicii Moldova, Rusia a declarat un război hibrid la scară largă și miza este la fel de importantă pentru Moscova ca și agresiunea împotriva Ucrainei: este vorba despre destabilizarea acestei țări cu efecte și asupra securității Ucrainei, dar și asupra securității României, implicit asupra NATO și UE” a subliniat George Scutaru, director general al New Strategy Center, România.

NICOLETA PAULIUC, PARLAMENT, RO
ANA REVENCO, MINISTERUL AFACERILOR INTERNE, RM

În Republica Moldova, războiul hibrid a început odată cu independența, prin diferite instrumente aplicate gradual, fie șantaj economic, politic, mai târziu dezinformarea, propaganda, toate având un scop bine determinat: ancorarea Republicii Moldova în spațiul de influență a Federației Ruse. Potrivit lui Alexandru Mustață, directorul Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, “fragmentarea socială, divizarea etnică, lingvistică și politică, vulnerabilitatea spațiului informațional, dezinformarea” sunt doar câteva pârghii tactice de influență ale Federației Ruse asupra Republicii Moldova.

ALEXANDRU MUSTAȚĂ, SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI
SECURITATE, RM

Elemente hard power și soft power

Totuși, în 2021, atunci când au început concentrările de trupe ruse la frontiera cu Ucraina, atenția partenerilor externi ai Republicii Moldova a început să fie mult mai focalizată pe zona Europei de Est, implicit Ucraina și Republica Moldova. Acesta a fost startul creșterii interesului partenerilor externi față de Republica Moldova. „Odată cu acordarea statului de țară candidat în vara anului 2022, Republica Moldova a început să fie privită drept partener și viitor membru al UE, ceea ce a permis deschiderea mai multor uși, oferirea mai multor oportunități de cooperare și asistență. La moment, suntem la etapa de amplificare a turațiilor în cooperarea noastră pe toate palierele, inclusiv cele legate de securitate și apărare” a punctat Vladimir Cuc, Secretar de stat al Ministerului Afacerilor Externe.

VLADISLAV COJUHARI, MINISTERUL AFACERILOR INTERNE, RM
VLADIMIR CUC, MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI
INTEGRĂRII EUROPENE, RM

Războiul hibrid, definit drept o interacțiune dinamică între elemente de hard power (consolidarea forțelor militare, finanțarea unor mișcări separatiste, activități de destabilizare și subminare a securității unui stat sau regiuni) și soft power (menținerea unei dependențe economice sau energetice, derularea unor campanii de propagandă, dezinformare și influențare, derulare de atacuri cibernetice, etc.), este deosebit de periculos „prin capacitatea de operare în zonele gri, capacitatea de exploatare a ambiguităților legale și a celor normative, astfel amenințările asimetrice se dezvoltă pe baza exploatării informațiilor, în mod special al percepției, utilizând platformele media și de socializare, pentru manipularea opiniei publice” a explicat Vladislav Cojuhari, Secretar general adjunct al Ministerului Afacerilor Interne. În acest război asimetric, Moldova dă dovadă de reziliență politică, administrativă și instituțională, fiind totuși una dintre țintele principale ale agresiunii hibride declanșate de Federația Rusă.

VALERIU PAȘA, COMUNITATEA "WATCHDOG.MD" RM

Narativul propagandist și dezinformarea

La nivel național, sondajele arată că „cetățenii încă mai cred că neutralitatea le poate asigura securitatea” afirmă Ion Tăbârță, director executiv al Centrului de Informare și Documentare NATO. Totodată, subiectul NATO a fost și este pe vast utilizat în războiul hibrid împotriva Republicii Moldova. Propaganda rusă manipulează cu elementul de „război de apărare a patriei” pe care Federația Rusă îl duce contra NATO, folosind drept instrument războiul din Ucraina. De asemenea, termenul de „ucrainizare” a Republicii Moldova prinde din ce în ce mai mult contur. Abordarea acestui narativ vine pe fundalul unei societăți divizate, o bună parte din care are o imagine deformată cu privire la NATO. Conceptul de asigurare al securității este intenționat conectat cu subiectul neutralității.

Un sondaj din octombrie 2022, realizat de Platforma pentru Inițiative de Apărare și Securitate, împreună cu CBS Research, arată că pentru cetățenii „NATO reprezintă a doua amenințare pentru securitatea Republicii Moldova” și că „neutralitatea garantează securitatea”. Această contrapunere este creată intenționat, accentuând mesajul că „anume neutralitatea asigură securitatea statului, și nu NATO”. Este timpuriu de a vorbi despre aderarea Republicii Moldova la Alianța Nord-Atlantică, fapt care trebuie să fie fundamentat prin dorința societății, or societatea trebuie informată corect despre rolul NATO în actualul context regional și internațional de securitate.

Federația Rusă încearcă să țină Republica Moldova în zona gri, să nu admită consolidarea statului și să de-loializeze o parte din societate, impunând-le narative propagandiste. „Singura soluție pentru ca Republica Moldova să-și păstreze un cadru de securitate stabil, este aderarea la NATO” subliniază Valeriu Pașa, președinte al Comunității „WatchDog.md”. Baza de acțiune a Federației Ruse în operațiunile sale de dezinformare în Republica Moldova sunt „aliații săi locali”, care acționează din motive exclusiv de loialitate sau în interese personale, materiale, politice. Dezinformarea nu este altceva decât un instrument de obținere a unor scopuri, și nu un scop per se. Printre soluțiile de prevenire a dezinformării sunt valabile (1) comunicarea strategică în diminuarea și prevenirea efectelor dezinformării și (2) consolidarea statului de drept și a justiției independente. Expertul susține că prin interdicții, blocări sau cenzură, rezultatul scontat de eliminare a dezinformării este nul.

ION TĂBĂRȚĂ, CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE NATO, RM

IGOR DEMCIUCIN, PROCURATURA GENERALĂ, RM

În Republica Moldova, presa de limbă rusă domină piața informațională, promovând peste 90% narative pro-ruse sau susținând narativele rusești, indiferent de tematicile care se impun. Dumitru Țîra, directorul grupului de presă Realitatea, susține că “exponenți politici, diverse organizații și instituții media sunt folosite pentru a promova aceste narative și a crea percepții în diverse domenii, sau pe diverse direcții, chiar și atunci când vorbim despre percepția legată de marele pericol NATO sau despre percepția că neutralitatea este sfântă.” Parțial și presa în limba română susține aceste narative. O soluție în acest sens ar fi dezvoltarea capacității de monitorizare și de susținere a instrumentelor de reacție, inclusiv instruirea pe subiect de securitate cibernetică, precum și crearea unei comunități a instituțiilor media sau a jurnaliștilor care ar avea sarcina să informeze corect, rapid, dar și să combată dezinformarea și propaganda.

OVIDIU RAEȚCHI, CENTRUL EURO-ATLANTIC PENTRU REZILIENȚĂ, RO

După declanșarea războiului împotriva Ucrainei, au fost pornite urmări penale pe infracțiunile de diversiune, alerte false cu bombe, tentative de perturbare a sistemelor informatice, dezordini în masă. “Procuratura reprezintă nucleul care asigură interacțiunea celorlalți actori, pe filiera urmăririi penale cât și cea judiciară, astfel încât să asigure un răspuns juridico-penal proporțional la toate aceste infracțiuni din cadrul războiului hibrid ” a punctat Igor Demciucin, adjunct al Procurorului General Interimar.

DUMITRU ȚÎRA, GRUPUL DE PRESĂ "REALITATEA", RM

Moldova-furnizor de securitate

Prin reacția sa remarcabilă în condițiile de provocare extremă de după invazia Federației Ruse în Ucraina, Republica Moldova demonstrează că este „un livrator de securitate și de lecții învățate pentru întreaga Uniune Europeană”, calificativ atribuit de Ovidiu Raețchi, președinte al Centrului Euro-Atlantic pentru Reziliență.

Pe platforma celei de-a doua ediții a Moldova Security Conference, au fost prezentate două studii analitice complexe elaborate de Centrul Național de Coordonare Integrată a Acțiunilor de Ordine Publică (CNCIAOP) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI). Pornind de la analiza obiectivă a riscurilor identificate în spațiul informațional și a situației la nivel național, regional și internațional, CNCIAOP a MAI a prezentat lecțiile desprinse de autorități din gestionarea crizelor multiple generate de războiul din Ucraina și de războiul hibrid, concluziile de ordin strategic și operațional, precum și o serie de prognoze pentru timpul apropiat.

Participanții MSC 2023 au definitivat un șir de scopuri:

- 1. CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR DE ANALIZĂ STRATEGICĂ PRIN ÎNFIINȚAREA UNUI CENTRU SPECIALIZAT;**
- 2. INIȚIEREA UNOR RAPOARTE DE SCHIMB DE EXPERIENȚĂ, DE PE POZIȚII EGALE, CU STATELE MEMBRE UE;**
- 3. CONSOLIDAREA COOPERĂRII CU STRUCTURILE ANALOGICE DIN ROMÂNIA, PE PALIERELE DE INTERES (AMENINȚĂRILE HIBRIDE, CRIMINALITATEA TRANSFRONTALIERĂ, BUNA ASIGURARE A TRAVERSĂRII FRONTIEREI ETC.);**
- 4. INIȚIEREA UNOR CAMPANII DE COMBATERE A DEZINFORMĂRII, PRIN PROMOVAREA ORGANIZAȚIILOR, GRUPURILOR DE INIȚIATIVĂ ȘI PROIECTELOR SPECIALIZATE ÎN DOMENIU;**
- 5. MONITORIZAREA CONTINUĂ A TRENDURILOR, ACCENTELOR ȘI MESAJELOR ANTI-GVERNAMENTALE DISEMINATE, ÎN SCOPUL IDENTIFICĂRII OPORTUNE A OBIECTIVELOR URMĂRITE;**
- 6. CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR DE INTEROPERABILITATE LA NIVELUL AUTORITĂȚILOR ADMINISTRATIVE, INSTITUȚIILOR SUBORDONATE ȘI AUTORITĂȚILOR CU ATRIBUȚII ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII NAȚIONALE.**

Cea de-a doua ediție a Forumului de Securitate a fost organizată de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova în parteneriat cu New Strategy Center, România, cu sprijinul Fundației Konrad Adenauer Stiftung. Prima ediție a avut loc pe 15 decembrie 2022. Principalele subiecte discutate la sfârșitul anului trecut au fost prevenirea și combaterea grupurilor transnaționale de crimă organizată și acutizarea manifestărilor hibride pe teritoriul Republicii Moldova după 24 februarie 2022.

Video
Moldova Security Conference
2023, ediția a 2-a, Chisinau

